

GAZETĂ TRANSILVANIEI.

Gazetă ese de 2 ori: Mercurea și Duminecă, Foiș, cind concedu ajutoriale. — Pretiul: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 8 fl. v. a. Tieresterne 16 fl. v. a. pe unu anu său 3 galbini mon. sunatioria.

Brasovu 22/10 Iuliu 1868.

Se prenumera la poste c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fisare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA.
Transilvania.

In interesulu asociatiunel transilvane romane.

Publicam cu multa placere proiectele, alor cuprinsu se vede mai la vale. O facem acăsta cu atatu mai vertosu, cu catu ne aducem amintire, cumca tocma si pe timpul infintarii asociatiunel, adica nainte cu optu ani, se atinse si ide'a infintarii de comitete filiali. Esperientia din treoutu ne inveti, ca asociatiunile a parate si soutite de afurisitele valori ale politicei efemere potu fi de unu mare folosu si de unu solatii elinatoriu pentru molte inimi sfarmate si chiar pentru poporul intregu; tocma pentru acăsta inse trebuea se ajungemu si la convictiunea, ca atat' catu sa facem pana astazi pentru sustinerea si prosperearea asociatiunel, de care ne este vorba la locul acesta, se poate considera numai că unu inceputu micutel la unu edificiu colosal. Se intenzi literatur'a si cultur'a? Cu ce? Cu sumuliti' ce abia ajunge la treidieci miisiore capitalulu, cindu s'ar cere că venitul unu se corespundia la acăsta suma. Se audim inse pe dn. consil. Iacobu Bologa că pe propunatorul comitetelor filiale si pe comisiunea insarcinata de catra on. comitetu ou certeza proiectului.

PROPUNERE.

Că „Asociatiunea transilvana pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu” se si poate desvoltă mai usioru activitatea se si asia se si poate ajunge mai lesne scopulu presifit prin statutele ei, se propune:

I. Infintarea atatoru „subcomitete“ seu reuniuni tienutali prin diferite parti ale Transilvaniei, cate voru fi de lipsa si — cu privire la natur'a impregiurilor — cu putintia.

II. Denumirea unui „Agentu“ alu asociatiunie in fisare comuna curat su mstecatu romanesc din Transilvania.

Compunerea unui „Regulamentu“ asupra celor propuse se se incredintieze unei comisione trame din singul comitetului asociatiunie si acăsta se se insarcinez a prelucra planulu prioritariu la cele propuse fara de nici o intardiere asia, catu deo numai va fi cu putintia, se se poate lula acela inca in decursul lunei acesteia intr'o sesiune a comitetului estraordinaria la debateri si deodere.

Sibiu in 30 Aprile (12 Mai) 1868.

Iacobu Bologa m/p., membru alu comitetului asociatiunie.

PROTOCOLU

Iuatu in 13/25 Maiu 1868 de catra comisiunea esmisa din sesiunea comitetului asociatiunie transilvana tienuta in 30 Aprile (12 Mai) 1868, a luă la discussiune propunerea membrului comitetului acestui, a domnului consiliario aulicu Iacobu Bologa facuta in amentit'sa sesiune pentru infintarea „reuniunilor tienutali si agentorilor comunali“ si a substerne comitetului opiniane sa asupra acelui propunerii.

Adunanduse in dia'a susinsemnata membrii comisiunei amintite si constituinduse acăsta, a luatu domnulu consiliario aulicu Iacobu Bologa cuventul, si motivandu'si propunerea sa susunatina, a cettu regulamentulu alaturat aici sub 1, 2, 3, 4 si 5 statutoriu din 30 de §§.

Regulamentulu acesta porta in sine dovada apriata despre aceea: ca acela e pré aptu spre inaintarea scopulu asociatiunie transilvana. Deozi comisiunea 'la primește asia cum este de alu

seu si 'lu recomanda onoratului comitetu cu acea opinione a sa:

ca punerea lui in lucrare e de neesperata trebuinta, si ca afanduse onoratulu comitetu de competentu spre introducerea acestui regulamentu, se'u efectuez insusi, numai decat, era din contra se'u transpuoa adunare generale cu opinionea sa. Pana atunci inse se faca onoratulu comitetu cele de lipsa, că se se aduca regulamentulu acesta la cunoștința publica, că cu privintia la elu se poate veni membrii Asociatiunie pregatiti la adunarea generala.

Dupa cetire s'a subscrissu de catra toti membrii comisiunei protocolul acesta.

Bologa m/p. Dr. Nemes m/p. Paulu Dunca m/p. Petru Manu m/p.
N. Cristea m/p.

REGULAREA

midilócelor spre ajungerea scopulu „Asociatiunie transilvana pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu“.

Maretiulu scopu alu asociatiunie transilvana pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu e — dupa alu 2 §. alu statulelor ei — inaintarea literatur'e romane si cultur'e poporului romanu.

De midilóce spre ajungerea scopului acestui' au de a servi dupa § 4 Nr. 2 din statutele asociatiunie folosele, ce se voru castigá si priu conlucrarile deosebite ale membrilor ei.

Deci statu dupa §lu acum citatu, catu si dupa cuprinsulu §lu 35 din statutele asociatiunie, suntu datori membrii ei a conlucrá din töte poterile si spre spriginire si spre inaintarea scopului reuniunei.

Că inse membrii asociatiunie se poate conlucrá intr'unu modu eficace, si intru adeveru se spriginésca si se promoveze scopulu asociatiunie, e de neaparata trebuinta, că — incat numai va fi cu putintia, se si intronésca puterile, se lucre in contilegere, inreptanduse unu pre al tulu si spriginenduse in totu felul de pareri si intreprinderi, care ar' desvoltá pre deplinu activitatea necesaria spre ajungerea scopului asociatiunie.

Deci comitetulu asociatiunie, că organu alu aceleia, e nu numai inreptatitu, dar totudeodata si indatoratu de a inrebuti töte midilócele ertate, ducatore la scopu, asta de necesario:

§ 1. A infintá prin diferitele parti ale tieri atatea corporatiuni tienutale, cate se voru arata trebuintose si posibile, apoi in fisare comuna curat su mstecatu romanesc din Transilvania oate un'a agentura.

§ 2. Corporationile acestea tienutali voru purta numires de: Rennionea tienutala a asociatiunie transilvana din si fisare reuniune tienutala se va provedea cu cate unu sigilu, cu emblem'a sigilului asociatiunie.

§ 3. Scopulu acestora reuniuni este de a servi de midilóce, prin care se se poate ajunge mai usioru scopulu asociatiunie, intrandu aceleia in mai deaprope atingere cu poporul si respondendu la acel'a invetitor'a in töte direcțiunile.

a) Prin colectiuni de produse literarie folositore de totu felul si priu dispositiuni potrivite, că statu acestea, catu si anume foi'a asociatiunie: „Transilvania“ se se citésca si se se esplice poporului;

b) prin castigarea de midilóce si machine agrarie si priu aratarea, ca cum suntu de a se inrebuti aceleia;

c) prin infintarea si sustinerea scolelor de pomarito si vieritu, de gradini si alte economii de modelu etc., dupa natur'a midilócelor disponibile;

d) prin disertatiuni popularie si invetiaturi despre economia, industria si comerciu;

e) prin ingrigirea că se se indemnă poporul a imbraciosia pre intreoute deosebitele ramuri de industria si de oomerciu;

f) prin indemnarea poporului la infiintarea de reuniani intre sine, prin care se se ajute fisare individu eea membru alu reunijunei in intreprinderi folositore si in fine

g) prin capacitatea poporului despre aceea, ce strica si folosesce atatu singuratecilor, catu si intregul poporu.

§ 4. Numerulu si intinderea reuniunilor tienutali se defige totudeau'a de catra comitetul asociatiunie din Sibiu.

§ 5. Membru unei atari reuniuni tienutali este:

a) fisare membru fondatoru, ordinariu ori onorariu alu asociatiunie locitoriu in teritorulu intinderei acelei reuniuni;

b) fisare individu maiorenru si cu portare nepatata, care va respunde pe anu că taxa de 1 fl. m. a. Acesti membri se numescu spre deosebire de cei d'anteiu „membri reuniunei solventi“.

§ 6. Primirea membrilor de categoria a dou'a (§ 5, 6) se face la propunerea agenturei comunale (§ 21) prin comitetul reuniunei tienutale (§ 11). Despre primire se va dà fisare membru cate unu documentu de legitimare (§ 5 alu stat.).

§ 7. Fisare membru are in adunare tienutala a reuniunei (§ 8) votu decisiv si poate face orice propunere privitor la scopulu si lucrarea reuniunei, respective asociatiunie.

§ 8. In totu anulu se va tiené o adunare tienutala a reuniunei in loculu de resedintia alu comitetului ei, la care voru avea a loá parte dupa putintia toti membrii aceleia. Adunarea acăsta se oonvoca totudeau'a ou siese (6) septemani mai inainte de tienerea adunantie generale ordinarie a asociatiunie prin comitetul tienutalu, carele — cerendu trebuinta — va poté conchiamá si extraordinar adunari de aceste in decursulu anului.

§ 9. In adunare reuniunilor tienutali suntu in puterea § 3 din statutele asociatiunie strinsa oprite orice desbateri asupra obiectelor religiose si politice.

§ 10. Chiamarea adunarilor tienutali este:

a) de a'si alege comitetul prevediutu in § 11;

b) de a se consultá asupra mesurilor de luat pentru progresarea reuniunei, respective asociatiunie prin midilóce si modurile indicate in § 3;

c) de a descoperi din cando in candu comitetul centralu alu asociatiunie pareri si dorintie privitor la scopulu acesteia.

§ 11. In fruntea fisarei reuniuni tienutali sta unu comitetu alesu de ea insasi si intarit de comitetul centralu alu asociatiunie.

Acel'a se compune din unu directoru si 6 — membrii.

Elu 'si alege apoi din singul seu unu casieru pentru incazarea si pastrarea banilor, unu controlor, care va trebui se aiba scire de töte ce intra si ese din cassa si uno actuaru, careva avé se duca condieolu statu in adunare tienutali, catu si in siedintele comitetului, si se ingrigésca de töte compunerile scripturistice.

Directorul si actuarul subscriu töte characie, ce esu dela comitetu, cum si protocolele adunarilor tienutali si ale comitetului (§ 14, g si h).

§ 12. In comitetul acesta se potu alege numai individi provediti cu diplome de membrii ai asociatiunie.

Membrii fundatori ai asociatiunie aflatiori in cuprinsulu unei reuniuni tienutali au votu deci-

sivu in comitetulu tienutalu si potu luá parte la siedintiele acestui'a candu vienă.

§ 13. Comitetulu tienutalu va tiené de regula in tota lun'a o siedintia. Siedinti'a se convoca de directoriulu, care duce presidiulu statu aici catu si in adunariile tienutali. Cerendu trebuinti'a, comitetulu pote se tienă si siedintie extraordinarie (§ 14 a si 30 din statut).

Pentruca conclusele comitetului tienutali se aiba valoare, trebuie se fia de facia celu pucinu diometate din membrii sei (§ 31 din statut).

§ 14. Tóte comitetele tienutali suntu nemidilociu subordinate comitetului centralu din Sibiu.

§ 15. Problem'a comitetului tienutal este de a lucrá pentru inaintarea scopului asociatiunei transilvane in cuprinsulu reuniunei:

a) prin incassarea taoelor si contribuirilor de totu felul pe séma fondului „Asociatiunei” si prin tramitera loru in tota lun'a la comitetulu centralu;

b) prin crearea, sustinerca si aplicarea midilócelor cuprinse in § 2 din statute si prioritatea celor indigitate in § 3 alu acestui regulamentu;

c) prin ducerea in deplinire a concluelor adunarilor tienutali inconveniente (§ 18) si a ordinatiunilor comitetului centralu.

§ 16. Comitetulu tienutalu mai este indatorat a prezenta in fioare adunare tienutale a reuniunei o dare de séma despre totu ce s'a facutu in decursul unui anu in cuprinsulu reuniunei si a face adunarilor acelora tóte propunerile privitor la prosperarea reuniunei. Socotelele de spese inconveniente mai anteiu de adunarea tienutala, le va tramite in totu anulu documentate in tota ordinea la comitetulu centralu spre aprobarea finala.

§ 17. Comitetulu tienutalu se alege pre unu anu, membrii lui suntu realegibili.

§ 18. Nici una conclusa alu adunarilor tienutali, ori alu comitetelor nu se va poté pone in lucrare mai inainte de a fi adusu la cunoșcientia comitetului centralu.

§ 19. Atatu adunarile tienutali, catu si comitetulu in siedintiele sale decido, amesuratu §lui 28 1 si 31 din statute, dupa majoritatea voturilor membrilor presentu.

§ 20. Comitetulu centralu va ingrigi, ca despre starea si activitatea reuniunilor tienutali de prin tiéra se se dè din candu in canda publicului informarile de lipsa prin organulu asociatiunei „Transilvani'a”.

§ 21. Comitetulu reuniunei eruedia in fioare comuna curatú seu mestecatu romanésca patru (4) individi apti spre a inainta scopulu asociatiunei si din acestia compune in fioarea stare comună cate o agentur'a comunala, statutaré din unu presidinte, doi asesori si unu actuariu. Agentur'a acest'a are de a servir de organu alu asociatiunei afiliatori in nemidilocita atingere cu poporatiunea respectivei comune, in cerea 'si va desvoltá activitatea sa. Ea — adunanduse — conchiamata de presiedintele seu, si sfatuinduse de cate ori si candu va aflu de lipsa — va starui pentru inmultirea membrilor ai asociatiunei si reuniunei in comuna; va indemná la contribuiri pe séma fondului asociatiunei; va incassá banii dela cei ce i voru depune la dens'a si i va administrá fara intarziare comitetului tienutalu; va propune acestui'a din candu in candu membrii de primitu in reuniune; va duce in deplinire tóte ordinatiunile si dispositiunile comitetului tienutalu; va grigi de foile periodice si de cartile, precum si de acele unele ce voru veni dela comitetulu tienutalu pentru intrebantarea loru in comuna si le va tiené totudéun'a in stare buna; si in fine va face din candu in candu comitetului tienutalu propunerile sale in interesulu asociatiunei.

§ 21. Agenturile acestea inca se compunu din membrii asociatiunei provediuti cu diplome si in lips'a acestora in vreuna comuna din membrii solventi (§ 5 lit. b) ai reuniunei.

§ 23. Presiedintele agenturei, asesorii si actuariulu, se denumescu de catra comitetulu tienutalu pre timpu nedeterminat si se schimba prin acel'a atunci, candu se va aflu de neaparat de lipsa (trebuinta). Agentii acestia voru avea in siedintiele comitetului tienutalu votu numai consultativu.

§ 24. Despre obiectele ce le incredintaza comitetulu tienutalu vreunei agenturi si despre banii incassati de dens'a, ca prin cei patru membrii ai ei, este respunditora cu avere a acestor'a.

§ 25. Atatu comitetulu tienutalu, catu si

fioarea agentura are datorintia de a quietá totu-déun'a tóte primirile de bani si de alte obiecte, ce li se incredintaza loru din orice parte.

Apoi despre tóte va urmá in fine pe calea o cnietare publica in fóia asociatiunei.

§ 26. Din sumele ce voru incore in cassa tienutala preste anu de pe la membrii solventi ai reuniunei (§ 5 lit. b) prin daruri si alte ievóre de venit ucreande, comitetulu centralu in contielegere cu celu tienutalu va desigur in totu anulu o parte pentru acoperirea trebuintelor reuniunei tienutali si mai vertosu pentru procurarea midilócelor cuprinse in § 3.

§ 27. Toti membrii reuniunei voru avea dreptu a se folosi in modu egal de beneficiile ei fara oblegamentulu vreunei contribuiri la cassa tienutala.

Voru putea ceti gratis sorisorile periodice si alte opuri ce vinu séu castigate de catra reuniune anume pentru comuna, séu din colectiune tienutala de carti, se voru impartasi gratis din oltai si vitiele nobilat in scól'a de pomii si de viia a tienutului, si din orice alte produkte, care se voru castiga in interesulu locuitorilor; voru participa statu ei catu si copii loru la invietiaturile teoretico-practice, in orice ramu alu agronomiei si altoru scientie.

§ 28. Nemembrii se voru putea impartasi in órecare mersu de folósele produse de reuniune, numai pre langa respunderea unei tasse moderate in folosulu fondului asociatiunei, pe carea o va fipsá comitetulu tienutalu.

§ 29. Adunarile tienutali potu eschide din sinulu reuniunei numai pre membrii ei solventi (§ 5 lit. b) in casurile prevediate in § 37 alu statutelor asociatiunei.

§ 30. De órece fioare reuniune tienutala este numai o parte intreganta, neseparabila din asociatiunea transilvana pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, se intielege ea si avereia ei intréga de orice natura si numire este proprietatea asociatiunei si la desfisierea eventuala a unei atari reuniuni acea avere intra numai decatu in posesiunea asociatiunei, avendu se dispuna asupra ei dupa statutele aceliei. —

A balázsfalvi pronunciamiento.

Spiritul ce esí din „Unio”, candu reposă, a trecutu dupa metempsicose in „Kolozsvári Közlöny” incaltiata imbraotu, pentruca ilu vechea planandu intocma, că o pétra de móra, asupra spiritului libertatii si asupra convictiunilor politice si ale pronunciarilor de feluia acesta.

Multime de maghiari Kossuthiano-stangaci au facutu, facu si voru face opusetiunea di eota in contra legilor din 1867, dandu la dieta petitiuni, că se se abroge. Cate mii de subscripțiuni maghiare nu se afa in petitionile acestea? Si diet'a totusi le-a primiu. Ce insemnă a-cesta, deoaté, ca in statele constitutionale suntu libere pronunciamentele credeului politicu, de partite, care au de acopu a midiloci pe calea constitutionala legale, că, ceea ce e fara scopu séu prejudiciosu intre legile constitutionali, să se si amenintatoriu principiului libertatei conservatoria de ferici ea comuna a unui statu, se se aduca la cunoșcientia tuturor, pentruca vediendo reul cu totii, se se convinga, ca face de lipsa unu balsam uideoatoriu de orice rane s'arua in corpulu si membrele ce constituesc corpulu politicu, pentruca atunci, restituia in putere esita din concordia, se'siimplinéscă cu tota securitatea misiunea.

Din acestu punctu de vedere pronunciamantele politice aru trebui privite de cea mai mare lealitate si bunavointia catra statu si catra regimulu partitei ce se afa la putere, ér' nu persecutate. Nu asia face K. K. in Nru din 18 Iuliu. Elu se nevoiesce din respuleri a face acum pe lume se crédia, ca pronunciamentulu că unu ce periculosu statului, a sosit u facutu gat'a la Blasius. Nu cumva dela Moskva? Ori dela Bucuresci? Macedonia? Italia? Francia? ori Spania, Portugalia? Ori chiaru dela Turkestan? ori dór' dela Frusia, pentruca K. K. nu ne spune acésta, ci dice numai, ca s'a tramis gat'a cu scopu de a se primi, pentruca se se face demonstratiune. Mai inolte néga, ca conferinti'a aceea ar' fi fostu concessa de catra deregatoria, pentruca adunarea comisiunei comitatului Albei inferiori din 3 Iuliu a descoperit, ca nu s'a datu concessiune la acea conferintia, ma ne descopere, ca diu caus'a pronunciamen-

tului comisiunea comitatului a aflatu de necesariu a cere prin adresa catra ministrul instructiunei, că siinduca unii profesori si condutori dala scóolele din Blasius propagă investi-turi returnatórie de constitutiune, si cartile alese spre acésta inca nu se potivesc ou legile nostre, (de ce nu o spuneti verde, ca nu se potivesc cu maghiariasa totala?), se se tragă atentiunea spre ai féri de astfelui de propagari. Apoi in fine isi arata convincerea, ca se va ordina cercetare fara crutiare de persoane, că se se cunoșcoa națiunea romana si patri'a maghiara (numai maghiara?!). Dómne! orbi mai suntemu in seoululu luminilor, stunci, candu vedu unii ómeni numai naluciri esite din crerii loru cei struncinati! — In Regina inca se incepuse a se pune in scena unu pretecostu, una stéma la persecutare, cu alipirea cutarui placutu pe pareti. S'a ordinat cercetare stricta si a esitu unu si-roce ridiculu Nu s'a aflatu nimica. — Óre in pronunciamentu ce va afa K. K. alta, decatu **credeulu** națiunei romane, pe care că pe unu paladiu ar' trebui se'lu recomande atentiunei mai inalte in favórea unui viitoru mai bunu in scump'a nostra patria comuna, comună, dar' nu numai maghiara, cum o numesc K. K., că cum romanii ar' fi numai nisci sclavi fara patria! Asta e pre multa K. K. si te insieli. Romanulu e mai patriotu, decatu voi dupa spiritulu secolului moderna. Judeca bine si te vei convince. — Eu vedi ce mai vorbescu si altii, — „Federatiunea“ vorbesce in cau'a acésta asia:

„Pondulu ce atribuira si ce trebuie se atribue contrarii nostri politici pronunciamentei lui deu amintit, pre langa tota simularea loru de simpla desprezivire, erá reservat a se da pre facia mai tardioru, in dilele acestea. In Nr. tr. am vediuta oa zelosulu redactoru alu „Gaz. Trans.“ dlu Muresianu este citatul inaintea tribunuloi din Muresiu Osio-heiu din cau'a pronunciamentului, éra in Nru acest'a vedemu mai pre largu si responsulu dlu Muresianu la acea citatione si mai susu, scirea electrica din Brasovu ni spune, ca si parintii canonici, si barbatii destini ai națiunei nostra, onorabilii Ratiu, Cipariu, Vlassa si Mihali inca suntu citati totu acolo si totu din acea causa.“

„Se punem óre acum intrebarea: q u i d n a n e ? Nu! Ar' trebui se ne insielam in noi insi-ne si se denegam tóte cate am disu si cate a facutu națiunea nostra pana acum, déca am stá si numai unu minutu pre cugetu facia cu acésta stare a lucurilor. — Una poporu aservito nu'si poate recastigá libertatea si drepturile rapite decatu prin sacrificia. Foculariulu, de unde s'au respondito lumin'a si au incalditu tóte animale romane, loculu care parăza celu mai sacru suveniru alu națiunei romane, Blasius, a mai avutu barbati, cari au morit in exilio, departe de dulcea loru patria, pentru drepturile scumpele nostra națiuni! Ei bine, credu contrarii nostri, ca in pepturile romane au amortitudo de totu virtutes strabuna, credu ei ca astazi nu se gasesc intre romani Claini si chiaru si Mucii, déca interesulu națiunei si alu patriei recere? Vi juram, tuturor acelora cari o credeti acésta, vi juram pre memor'a strabunilor nostri si pre sanctitatea dreptei nostra cause si a venitorului nostru, ca suntu gat'a cu micu cu mare a nimarturis pre facia, inaintea ori carui tribunalu parerile, simtieminte si convingerile nostra si a le aperá cu tóte armele legali pana la cele din urma, suntu gat'a cu totii a suferi orice pentru drepturile națiunei nostra.

Déca n'au fostu de ajunsu sacrificiele aduse in trecuta, déca n'au fostu de ajunsu suferintele seculerie, déca n'au fostu de ajunsu sangele versat de statea mii de bravi romani pre campurile de batalia, ei bine, vomu mai aduce sacrificie; ca ci mai preferim a fi cu totii indesati ou fortia prin temnitie, decatu a ne lasá de buna voie de justele pretensiuni ale națiunei nostra. Ce cugeta boierii dela potere? Credu ei, ca prin amenintare cu temniti'a voru bagá intr'unu cornu de capra pre toti barbatii națiunei nostra, vari au portat lupt'a pana la acestu stadiu? O nu, nici odiniora? Vomu continua lupt'a, si déca voru institui maghiarii tribunale prin tóte satele pentru romani consimtitori cu coprinsulu pronunciamentului din Blasius, si déca ne voru amenintá ou temnitia statu de larga, catu se cuprinda pre tóte miliónele de romani de sub sceptrulu Austriei. — Un'a națiune cu potere de viția nu se lupta numai de joi pana mai apoi, ci sustiene lupt'a pana in finit, urmeze ce va urmá; éra națiunea rq-

mana e convinsa sigura de rezultat favoritoriu, ca-o luptă a este drépta. Barbatii si națiunei noastre, chiamati înaintea tribunalului unguresc, spuneti, ca sunt, ca mii de romani suntu, cari urmandu splendorul vostru exemplu, punendu la o parte ori ce interesul personalu si avandu în vedere numai interesele si drepturile națiunei noastre, nu se temu de nici un'a amenintare, suntu gata a ve urmă ori unde si ori in catrău ar cere fericirea patriei si a națiunei. Sunt si mii de romani suntu mai voiosi a aduce orice sacrificiu, decat a si vedé națiunea desconsiderata si maltratata; sunt si mii de romani suntu, cari scriu, ca „viția in robia este diu'a fara sără”, sunt si mii suntu gata a ve urmă voința si a se luptă omului pre calile legali, pentru a se revindece națiunei drepturile cei competu. Înainte! si vi voru urmă toti romani, cari s-au saturat de „campuri fara de flori, de dile lungi si negre fara serbatori!” —(Va urm.)

UNGARIA. Dela dieta. In siedintă din 11 Iulie mai urmă o desbatere fără lungă și 14 despre legea de contribuție mai vertosă la incisulu, ca deoarece nu se va plăti la timpul său, se se solvăca $\frac{1}{2}$ cruceriu camata de intardare. Dupa „Fed.” Halász propune se se eliminate aceasta dispusetiune, pentru a contine in sine usura.

Borlea: On, casa! Eu inca am facut unu amendamentu pentru eliminarea Slorii 14 si 15 si l'amu predato in scrisu, pentru ca in anii 1860 si 1861 totu diuariele, mai fara exceptiune, parte in articoli conduceriori, parte in corespondintie de prin provincie, s'au dechiarat, ca darile suntu atatu de mari, incat nu se potu suporta si pentru amortisarea detorilor trebue statutu capitalulu, si diuariele au avutu dreptu, precum aru avé si acum, deoarece aru repeti totu aceea, ca ci dela 1861 incoce tiéra n'a devenit mai avuta; cu totu acestea darea pamentului si a caselor s'a urcatu, si s'au primitu timbrulu, darea de consumu, monopolul tabacului etc., pentru a se dicea, ca aceste suntu neincungurato de lipsa, spre a acoperi spesele tierei. Aceasta afirmatiune numai atunci aru fi justificata, deoarece aru fi pertractata mai nante bugetulu, ceea ce s'a si urgitatu din partea noastră, dar' ceealalta parte a refuzat-o. Eu nu vedu nici necesitatea nici motivele, de a impune seraciei si misericordiia una nouă dare, ca-ci ce va se dice altă incasarea cametelor dela cei ce nu potu solvi la timpul său? Scim pră bine, ca clasă a cea seraca nu si poate solvi punctual darea, apoi e destul dauna pentru respectivii, deoarece se ordinează executiune contra loru, nu e de lipsa a mai trage dela ei si camete. Comisiunea centrală inca cere, că acelă se solvăca camete, care din „vin'a propria” nu a solvitu darea. Dar' cine va decide, ca respectivul nu a solvitu darea fara, său din vin'a propria? Organele financiare? Acum scim, cum proceda acestea cu poporul, si credeti'mi, ca de să i ati imbracatu acum in vestimente maghiare, ei au ramas totu cei vecchi.

Restantele va afirmă totudină, ca nu e vin'a lui, deoarece n'a solvitu; finantiulu va susține, ca n'a solvitu din vin'a propria, si asia va trage dela 10 fl cameta de 5 or., ceea ce in sine nu e multu, dar' omului seracu totu i cade greu. Pentru că se scape de acesta, va reorganiza deregulatoria superioară, va pierde una din amblanu in susu si in diou, si va solvi vr'o 2 fl. pentru recursu. Dar' cine va perde o di si 2 fl., pentru a se crăciu 5 cr.? Asia dera finantii pota impune cametele de intardare, cui vrea.

Potrivit va dice cineva, ca aceasta procedura va frange cerbicosia unui său altuia; dar' casuri de aceste s'au intemplat si sub Bach si Schmerling, si totusi acea sistema batjocurita nu a cucerit a introduce atare procedura. On, casa! Se nu sună mai **bachisti** decat Bach, si se ne ingreunam sarcoinele poporului, care astăptă usiorare dela dieta, ca-ci prin această statutu său nu va avé folosu de locu, său nu mai fără pucinu. Recomandu dura amendamentul meu atențunei on, case.

C. Tisză partinesce proiectulu regimului, pentru ca de si sub Bach si Schmerling nu au existat atari camete, dar' au existat execuțiunea militară.

Simonyi sustine, ca prin atare procedura statutu face numai speculatiuni pre controlu serbilor, si apoi deoarece unul său altuia nu vrea se solvăca, atunci se ordinează execu-

tiune contra lui, fia aceea civilă sau militară, si totu un'a. Sumă darilor directe face 54 milioane, prin cametele proiectate s'ar înmulți cu vr'o 3 milioane, prin cele 120%, cari se voru remite celor, ce anticipă darea, venitul statutu scade cu 6 milioane, si va scăda in totu casulu, pentru a 120% procente facu una sumă insemnată si asia totu omului va stăru, se solvăca nainte.

In asemenea sensu vorbesce Csanády, Hoffmann si Vladu. — La votare se primește și cu una mică modificare. (Urmărește.)

Siedintă din 17

e siedintă oca furtunăsa cu interpellarea despre persecutiunea pentru pronunciamente:

„Radicanduse dlu Macelariu spune, ca înainte de a face interpellarea, va se premită cateva observări, si începă una cuventare energetică, bine ajustată si balansată. Spune în aceea cuventare totu aceea, ce a trebuitu si ce a potutu se spuna. Nu exageram, candu dicem, ca prin dlu Macelariu a vorbitu întrăga națiunea română, a vorbitu Transilvania, spunendu lumei ce i apesa anima. Este greu a descrie impresiunea, ce a facutu acea cuventare cu deosebire asupra majoritatii guvernamentali a dietei. Candu aminti dlu Macelariu, ca vorbindu unguresc nu concede, că cineva se deduce ca d'insulu s'ar fi lăpatu de drepturile române sale națiuni, sterse unilateralmente cari înse voru vieă in eternu in peptulu intregei națiuni române, candu, aperandu cuprinsula pronunciamentului; atea pretinsa legă de uniune, candu dechiară ca va tine pururea la independentă dulcei sale patrie, candu spuse, ca noi nu 'ti sunu de lipsa ambe manile, pentru a se poti numera pre degete pre toti acei romani, ca i n'ar consimti cu cuprinsula pronunciamentului. Într'aceea cei ce calculară doră, ca voru poté intimidă pre dlu Macelariu cu abieratură si provocarea unui sgomot infernalu, se inselera amaru. Dlu Macelariu li dovedi ad oculos, ca nu este omulu, care se teme de totu tufa. Cu o grandeză si demnitate admirabile așteptă alinarea sgomotului si pasiunată așteptarea a presedintelui, care lu amentia de repetate ori, că i va luă cuventul, si apoi 'si continua cuventarea. Una parte din cuventarea rostită cu vîrsu sonor si poternic si cu aceea insufită si siguritate, care o imprumuta convingerea despre dreptatea causei ce apera cineva, — una intrerupere sgomotăsa, apoi o admoniriare escaserata a președintelui urmată de aplause asurăditoare, — asia se continuara acestea un'a după alta, pana la inchinarea cuventarei dlu Macelariu si presentarea interpellatiunei, care întrăba: a) ca are guvernul cunoștința, ca berbati națiunei române, amintiti in Nr. tr., se persecutează din cauza pronunciamentului? si b) ca are intenție se face, ca acestea persecutare se inceteze?

Indată după cetera interpellatiunei, ministrul de justiție, B. Horváth se redice si spune, ca este gata a responde numai deocamdată. De astă dată dlu ministru nu avu trebuința de multu spiret si eloçintia rara, pentru a se capteze in favorul său spre auditori. Ungurii infuriati respunseră cu vivată sgomotă la celu d'anteiu cuventul altu ministrului: „ca guvernul nu va concede agitarii contra intregității statului, care este santa”. Dlu ministru respunse mai departe, „ca nu l'a alterat statul cuprinsulu pronunciamentului, catu mai vertosu impregiurarea, ca dlu Macelariu a spus (1) a exprima astfelii de cuvinte in dieta”; er' apoi vîndu a arată, ca guvernul procede in modu impacatoriu, dice: „ca dovada pentru această este, ca a suferit in funcțiuni atari indivizi (aludindu la dlu Macelariu)”, si inchiaia eschiamandu, „ca astfelii de atacare a intregității statului este identica cu atacarea cu armă! Dlu Macelariu dechiară, ca se va pronunța in privința reșpusului capetatu, era cu privire la insultatorii a dechiarare a ministrului, „ca a suferit, in funcțiuni” se redice unu judecători si ageru anteluptatorie, dlu Alecsandru Mocioni, si i observă cu derință, ca drepturile națiunei române nu consistă in a avea puteri funcționari din gratia ungurăscă, ci intru ascurarea existenței politice a națiunei române s. c. l. Vomă publică întrăga scenă. —

Concilium ecumenicum.

(Capetu.)

Intre aceste multe calamități dura, cari a passa inimă noastră la pământ, supremul no-

stru oficiu pastoresc, impusă nouă de Domn, pretinde, se întrebuintă totu mai multu totu poterile noastre, spre a îndreptă defectele bisericăi, a grigii de mantuirea intregei turme a domnului, a suprime atacurile si starințele stricătoare ale celor, carii cauta, deoarece s'ar potă canda, se restorne din fundamentele bisericii si societatea civilă. Noi înse și ajutoriul lui Domn, n'amu întrebasă nici odată dela începutul supremului nostru pontificat, a înaltă vocea noastră, conformu detorintiei preponderei noastre oficiu, in multele noastre alocuțiuni consistoriale si in scrisorile noastre apostolice, a aperă cu totu zelul si cu constantia casă lui Domn si a santei lui biserice, încredințata nouă de Christosu domnului, a luptă pentru drepturile acestui scaun apostolic, ale dreptății si ale aderătorului, a descoperirii tendințelor omeneșilor ostili, a condamnă erorile si doctrinele false, a prosorie sectele ateistice, a vighiă si grigii de binele intregei turme a domnului.

Dar' calcandu in urmele ilustrilor nostri antecesorii, amu aflatu de bine, a intrună intru unu conciliu ecumenic, ce l'amu dorit de multa, pre toti venerabili frati, pre episcopii intregei lumi catolice, cari suntu chiamati a participa la grigii noastre. Acestora venerabili frati inse — cari inflacăratii de amărte distinsa catra biserica catolica, probati prin fidelitate si devotioane exceptiunala catra noi si catra acestu scaun apostolic, ingrijiti de mantuirea sufletelor, se distingu prin intelectiune, doctrina, docilitate, si deplangu cu noi pre tristă situație atatu a bisericei catu si a statului, — nimicu nu le diace mai multu la inima, decat a se sfatui cu noi in comunetate, si a întrebuintă remedie salutarie, in contra statului calamitatii. In acestu conciliu ecumenic adica, voru fi a se ponderă si statori prin examinare dréptățile aceleia, cate privescu in modu eminent, si mai vertosu in aceste timpuri forte grele, la onoreea mai mare a lui Domn, la intregitatea credinței, la decorea sierbiciului dñeșor, la mantuirea eterna a omeneșilor, la disciplina clerului secularu si la cultură lui salutaria si solidă, la observarea legilor bisericescii, la îndreptarea moralurilor, la educea crestinăsca a tenerimei si la pacea si concordia comuna a tuturor. Si cu zelul celu mai neobositu trebue ingrijit si de aceea, că cu ajutoriul lui Domn se indepartamă totu retele dela biserica si dela societatea civilă, se reducem pre nefericitii rataciti la calea dréptății a aderătorului, că după sterpirea vîtrurilor si a erorilor, sublimă nouă religiune si doctrină ei salutaria se reinvie preste totu pământul, se se estindă si se domnesca din di in di totu mai multu, si asia se prospere si florăscă puternică pietatea, onestatea, dreptatea, amărta si totu virtutea crestinăsca, spre folosul celu mai mare alu societății omeneșici. Ca-o nime nu va poté negă canda, ca tarii bisericei si a doctrinei ei, nu tiene in vedere numai binele eternu alu omeneșilor, ci folosesc si binelui timpurial alu poporilor si bunastării, ordinei si pacei loru aderători, asemenea si progresului si soliditatii sciintiei omeneșici, precum arata chiaru si pre facia, si documentă constantă si invederat prin faptele cele mai strălucite analele istoriei sante, si ale celei profane. Si fiinduca Christosu domnului ne recreează, intaresce si mangai in modu minunat prin cuvintele: „Unde sunu adunati doi său trei in numele meu, accio me astu si eu intre densii”, pentru aceea nu ne potem indoia, ca in acestu conciliu voiesc a ni se prezintă insusi in abundanță indurarei sale dñeșor, pentru că se potem statori ceea, ce in órecare modu e de folosu santei sale biserice. După dura in submisiunea inimii noastre amu înaltă, din nouă rogiunile noastre cele mai ardiente, la Domn parintele luminei, amu aflatu de bine a conchiamă acestu conciliu.

Basati pre autoritatea statului poternicului Domn, a Tatălui, Fiilor si Spiritului sanctu si a santilor apóstoli Petru si Paulu, care (autoritate) o avem si noi aici pre pământ, precum si la suatu si invorea onoratilor nostri frati, a cardinalilor santei biserice române, anunciamu, conchiamam si ordinam unu conciliu ecumenic general in scumpă nouă cetate România, care are a se tine in anul venitoriu 1869 in basilica vaticana, a se incepe la 8 Decembrie, se batoreea nepetatei maice a lui Domn si vergura Marii, a se continua si a se fini cu ajutoriul lui Domn spre onoreea si mantinția a totu poporului crestinescu. Voim si deman-

damu, că de preste totu loculu, atatu onoratii nostri frati, patriarchi, archiepiscopi si episcopi, catu si iubitii nostri fii, abatii si toti ceialalti, cari dupa drepta seu privilegiu suntu chiamati a loa parte la conciliul generalu si a'si da votul loru, se vina la acestu conciliu, ce anun'ciem, admoniandu'i la juramentulu, care ni l'au pusu noue si acestoi scaunu santu, la sant'a obedintia si la acele pedepse, cari se propunu la serbarea conciliilor si mesura dupa drepta, seu usu celor neobedienti, si provocam si i insarcinam rigorosu, că se asiste insii 'si la santulu conciliu, inoata nu voru fi retienuti prin vr'o pedeca fundata, care inse trebue s'o docume'nte sinodului prin insarcinati legali.

Avemu si sperarea, ca Ddieu, in a carai mana suntu animele omenilor, va asultă cu indurare rogatiunea nostra, si ou nespus'a-i gracia si indurare va face, ca principii tuturor poporelor, si mai cu sema potentatii catolici, in recunoscinta ce cresce pro di ce merge, ca biserica catolica aduce celu mai mare folosu societatei omenesca si este teme'lu celu mai solidu al imperielor si statelor, — nu numai nu voru impede'ca pre reverendii nostri frati, episcopii si toti ceialalti amintiti, dela ceroectarea conciliului, ci mai vertosu i voro spigni si li va da mana de ajutoriu si voru favora cu totu zelulu, precum se cuvine principilor catolici, totu ce pote fi spre mai marea onore a lui Ddieu si spre folosulu conciliului.

Că intre acésta scriere a nostra si coprinsula ei se ajunga la cunoscinta tuturora acelor'a, de cari se atinge, si nimene se nu se pota sousa cu nescintia, fiinduca pote nu este cu potintia că se ajunga la toti sozia, la oari anume ar' trebui se ajunga, voim si demandamo, că acésta scriere se se cetesca cu viersu inaltu prin cursorii cui'ei nostre, seu cativa notari publici, in basilica patriarchale lateranense, in cea vaticana si liberariana, pre candu va fi poporul adunat la servitualu divinu, apoi se se afiga la portile numitelor biserice, precum si la portile cancelariei apostolice, la loculu indatenat din campu Fiori si la alte locuri indatenate, unde se remana scatita ore catu timpu pentru cetire publica, si in casu oandu s'ar luá de acolo, se se renoiesca prin alta exemplarie. Prin acésta cetire, publicare si afigere voim, că toti aceia pre cari i atinge scrierea nostra, dupa deourelu a doua luna dupa publicare si afigere, se fia asia oblegati, că si candu li s'ar fi cetitu si predatu loru in persóna.

Nimenu nu'i este asia dara ertatu a rupe'ru a intempiná cu nepietate acésta carta a anunciariei, conchiamarei, presorierei, admoniari si rogariei nostre. Si déca totusi ar' ouseză cineva a o face acésta, se scia, ca incarca presine mania a totu poterniculu Ddieu si a santi'lori apostoli Petru si Paulu.

Data in Rom'a, la s. Petru, in anulu intruparei 1868, 29 Iuniu.

In anulu 29 alu pontificatului nostru.

+ Eu Piu, episcopulu bisericei catolice.

L. + S.

(Urméza subscrerile cardinalil. presenti.) „Fed.”

Cronica esterna.

FRANCI'A. Parisu 12 Iuliu. Picard vorbindu in camer'a legislativa, contra candidaturelor oficieli, ministrulu de interne Pinard a respunsu, ca guvernul pana acum a facutu primul pasu pentru restabilirea ordinei; era ca de acum inainte va merge pe calea libertatei progresive, spre a oferi tieri si Europei unu mare spectacu.

Parisu 15 Iuliu. Niel, in corpulu legislativu a aparatu, contra celor ce cereau suprimarea loru, cele siiese comandamente militarie; prin tr'ensele dice, cinci dile suntu de ajunsu spre a avé unu corpu de armata formatu gata de a se pune in campania si Francia trebue se fia intr'o asemenea situatiune.

SERBIA. Belgradu 12 Iuliu. „Monitorul” a publicato, asta séra o citatiune prin care chiama spre infaciicare, inaintea tribunalului localu, pe principale Alecsandru Carageorgeviciu, care acum se afla in Austria, fiindu greu compromis in cestionea asasinatului comisiu asupra repausatului principie, care asasi-

nato avea de scopu resturnarea starei actuale si schimbarea succesiunii dinastiei.

Tribunalul informatu din acte si in urm'a cererei comisiunei esaminatorie a acestei afaceri, recunosc ca exista contra lui Carageorgeviciu dovedi de complicitate atatu de mari incat trebue judecatu de tribunal; ince afanduse in Austria principale Carageorgeviciu, si fiindu supusu serbu, trebue judecatu de tribunalul serbu. Articolul tribunalulu orasului Belgradu competente citéza pe namitalu Alecsandru Carageorgeviciu a veni inaintea tribunalului celu mai tardi la 8/20 Iuliu curentu, se respondu in contra acusarei de complicitate, seu in lipsa, a tramite advocatu, ca-ci, neverindu nici unul nici altul, tribunalul va numi advocatu ex-oficiu si va judeca' afacerea la 11/23 Iuliu.

institutu pedagogicu mai inaltu si suntu declarati de calificati pentru invetiatori normali;

c) cumca pana acum au avutu una purtare buna morale;

d) cari pre langa limb'a romana mai cunosc si german'a si maghiara, si cari au mai servit ca invetiatori cu succesu buna, se voru preferi.

Competitorii pentru fiacare dintre statiunile mai sus enumerate au de a'si asterne suplicele la subscrisa comisiune administrativa de fondurile scolare in Nasendu pana in 10 Augustu 1868.

Din siedint'a comisiunei administrativa de fondurile scolare din districtul Nasenduloi.

Nase'ndu in 13 Iunia 1868.
Ioane Florianu, m.p.
presedinte comisiunei.

Incunoscintiare.

Subscrisulu consiliu administrativu alu bancei generale de asecuratiune reciproca

„Transilvani'a“

face prin acésta cunoscute, ca statutele societatei s'au aprobatu de catra inaltul ministeriu reg. ung. de agricultura, industria si comerciu cu decretulu din 1 Iuniu 1868 Nr. 7649, ca prin urmare constituirea consiliului administrativu e dusa in deplinire si ca inourendu va urma provocarea de impartasire la fondulu de intemeiare in sensulu statotelor.

De conduceatoriu alu directiuni generale (directore generale) s'a denumit domnulu **Adolf Worell**.

Locurile, unde se potu face subscrieri la actiile fondului de intemeiare, timpul cu care va incepe primirea de asecuratiuni, cum si activarea faptica a societatei, se voru face in deosebi cunoscute.

Sibiu 11 Iuliu 1868.

Franciscu br. de Milius, camerariu c. r.
Presedinte.

Ioane Hanec, Iosifu br. Bedeus,
protopopu. consiliariu de tribun. urbar.
Vice-Presedinte.

Iosifu Wächter, Dr. de medicina.
Daniilu Czekeleius, ingineria superiora.
Enrico Schmidt, profesoru.

Iosifu Stoss, comerciante.
Gulielmu Bruckner, advocatu provincie.
Ioane de Péohy, advocatu provincialu.
Ioane Brote, proprietario.

I. P. Kabdebo, banchieriu.
Iosifu Kovacs, consiliariu de contabilitate.
Gustavu Kapp, senatoru magistratualu.
Iacobu Bologa, consiliariu de curte in pens.
Daniilu Meltzer jun., proprietario.

Victoru Sill, advocatu,
secretariu alu consiliului administrativu.

Insciintiare.

Subscris'a directiune a celei d'anteia mora artificiosa de vaporu din Kézdi-Vásárhely in Treiscaune are onore a aduce la cunoscinta p. t. publicu, ca depositul si vendiare in micu pentru diferitele specii de farina produsa in acésta mora artificiosa dingraful celu mai curat, incepandu dela 6 iuliu se afla bine aranjate in Brasovu, in piati'a Nr. 94, in cas'a emer. directorie de politia Stefanu de Closius.

Problem'a acestui etablisment este si va fi de a servir pe onor. publicu cu qualitatea cea mai buna a productionlor sale de farina, cu preturi corespondiente si este si de aceea directiunea si iesa libertatea a recomandam on. publicu cu totu adinsulu acestu depozit si acésta vendiare in micu.

Kézdi-Osiorhei in 6 Iuliu 1868.

Carolu Frühbeck,
ingineru civil si directore alu celei de antaia mora treiscaunale artificiosa de vaporu in Kézdi-Osiorhei.

3—3 Cursurile la burza in 21. Iuliu 1868 sta asia:

Galbini imperatessi	—	—	5 fl. 38 cr. v.
Augsburg	—	—	111 , 35 ,
London	—	—	113 , 75 ,
Imprumutulu nationalu	—	—	59 , 50 ,
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	59 , 70 ,
Actile bancului	—	—	743 , — ,
creditiului	—	—	215 , 30 ,